

KALDY NAGY GYULA

Budapeşte

7.7.1954

Muhterem Profesör Bey,

Uzun müddetten beri zat-ı alinize bir mektup yazmak niyetindeyim fakat doğrusu şimdiye kadar cesaret etmedim. Şimdi ihtiyaç bunu yapmaya icbar ediyor.

Budin Defterdarlığının 965-966'dan kalma "Ruznamçe-i Varidat ve Masarîf-ı Hızane-i Amire-i Budun" üzerinde çalışıyorum. Buna müteallik bazı sual sormamı müsaade edin. Mezkûr Ruznamçede okuyorum: an-tahvîl-i Mehmet an-erbâb-ı tımar-ı emin-i mültezim-i mukataa-i Meleşemriye an-kıst-ı mukataa-i mezbûr an-evvel-i Floris el-vâki fî 29 Rebîulevvel sene 964 bi-ma'rifet-i Bayezid an-ebnâ-i sipâhiyân emîn-i mukataa-i mezbûr an-yed-i Hızır ibn Sinan nakdine isnâ ve ısrîn elf semâne mi'e hamse aşere. (22,815 akçe)

"bi-ma'rifet-i Bayezid... emîn-i mukataa" bu ne demektir? Emîn-i mukataa ve emîn-i mültezim kimdir? Vazifeleri nedir? Mezkûr Mehmet ruznamçenin bir diğer maddede âmil-i mültezim-i mukataa gibi deniliyor. Emîn-i mültezim ve âmil-i mültezim arasında ne fark vardır. B. Zenker Ahter'inde mültezim, Hammer Pachtei eserinde aynen deniliyor. Buna göre mültezim bir vergi kiracısı adoberlo kime bu şeyin faydası dokunur. Fakat bu halde hükümet tarafından ücret ne için alır? Velics tespit ettiği defterlerin birinde okuyorum; mültezim emin yevmiye 1 akçeyi, mültezim kâtip yevmiye 4 akçeyi, mültezim âmile 7 akçeyi verildi. Bunlar hükümet tarafından istihdam eden ücretli memurlar var idi? İdare T. Rakouza Sövgy Bethlen Gabios devirlerinde adoberbet vendszer vergi kiralamak sisteminin mevcut olduğunu pek iyi biliyoruz. Bu vergi kiralık sisteminde kiracılar hükümet tarafından ücretini almıyor. Bu kiracılar varidat hakkında hesap kitapça hazine için yapmadılar. Türkiye İktisat Tarihi sahasında çalışmak istiyorum. Fakat büyük müşkülât ile karşılaşmaktayım. Neşredilen Türkiye İktisat Tarihi eserleri meçhulümdür. Profesör Barkan Kanunlar isimli eserini bana gönderdiği için çok memnun oldum. Şimdi biliyorum ki, Profesör Gökbilgin: Edirne ve Paşa Livası ve İsmail Hüsrev: Türkiye, Köy İktisadiyatı eserlerden istifade etmeksizin muvafakat ile çalışmak mümkün değildir. Zat-ı alinize büyük bir ricam var; Muhtaç olduğum bu iki eserinizi bana lütfen gönderilmesini istirham eylerim. Bu eserler her ne kadar muhtaç olsam dahi şimdilik Türkiye kütüphanelerinden doğrudan doğruya ısmarlayacak fırsatta değilim. Fakat ümidim bu ki, bu vaziyette kalmayacağım.

Muhterem profesöre selamlarımın ve derin saygılarımın kabulünü rica ederim efendim.

Bu fena kâğıt ve yazı metni için müsamaha edilmesini diliyorum.

Kaldy Nagy Gyula

XI. her. Villanyi sit.9 Budapeşte